

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

การผลิตสินค้าเกษตรหลายชนิดของประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สาเหตุหลักเกิดจากคุณภาพของผลผลิตไม่ตรงตามความต้องการ และในหลายสินค้าผลผลิตสินค้าเกษตรมีปริมาณมากเกินไปเกินความต้องการของตลาดรวมทั้งเกษตรกรบางส่วนยังทำการเพาะปลูกพืชในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อยหรือไม่เหมาะสม ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ผลผลิตขาดคุณภาพ ทำให้ประสบปัญหาหาราคาตกต่ำ มีต้นทุนการผลิตสูงและเกิดภาวะด้านงบประมาณให้กับภาครัฐที่ต้องเข้าไปช่วยเหลือโดยการแทรกแซงราคา

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เป็นแนวคิดหนึ่งในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการจัดการและใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศเขตความเหมาะสมสำหรับการผลิต ประกอบด้วย ด้านพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน ลำไย สับปะรดโรงงาน เงาะ ทุเรียน มังคุด กาแฟ มะพร้าว ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ โคนม สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และด้านประมง ได้แก่ กุ้ง ปลานิลปลาน้ำจืด โดยในการประกาศเขตความเหมาะสมการผลิต คำนึงถึงปัจจัยธรรมชาติที่เกี่ยวข้องและระดับความต้องการของพืช ได้แก่ ดิน น้ำ อากาศ แสงแดด ความชื้นสัมพัทธ์ (Land Suitability and Crop Requirement) การผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน (Existing Land Use) ประกอบกับได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปภาคการเกษตรในการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เชิงรุกของทุกจังหวัด เน้นการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงกายภาพและเชิงเศรษฐกิจ โดยได้มีการจัดทำแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agricultural Map for Adaptive Management : Agri-Map) เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการการผลิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต ในมิติของปัจจัยการผลิต อุปสงค์และอุปทาน ซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาของเกษตรกรได้อย่างตรงจุด โดยยึดหลักการส่งเสริมกิจกรรมการผลิตที่เหมาะสมในพื้นที่การเกษตรตามแผนที่ Agri-Map คือ 1) พื้นที่ปลูกเหมาะสมสูง (S1,S2) เน้นการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มโอกาสการแข่งขันสินค้าเกษตร 2) พื้นที่ปลูกเหมาะสมน้อย (S3) เน้นเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการบริหารจัดการฟาร์มให้ไปสู่ S1,S2 หรือปรับเปลี่ยนไปเป็นกิจกรรมทดแทนอื่นหากมีความเหมาะสมกว่าให้เป็นไปตามลักษณะภูมินิเวศและความสมัครใจของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ และ 3) พื้นที่ปลูกไม่เหมาะสม (N) เสนอทางเลือกปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตของเกษตรกรทดแทนกิจกรรมการผลิตในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงตลาดรองรับสินค้าที่จะปรับเปลี่ยน ความพร้อมและทัศนคติในการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตของเกษตรกรตามความสมัครใจ สภาพภูมินิเวศและสังคมของชุมชน และแหล่งเงินทุน/งบประมาณสนับสนุนการปรับเปลี่ยนของเกษตรกร ดังนั้น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7 จึงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดชัยนาทเพื่อเสนอทางเลือกสำหรับการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิต และสร้างความสมดุลระหว่างอุปสงค์ อุปทาน การเพิ่มมูลค่าด้วยการพัฒนามาตรฐานสินค้าและลดต้นทุนด้วยการจัดการระบบขนส่งสินค้า (Logistics) รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map เป็นสินค้าทางเลือกอื่น

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนสินค้าเกษตรที่มีมูลค่ามากซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจของจังหวัด จำนวน 4 ชนิด (สินค้า Top 4 ของจังหวัด) และสินค้าทางเลือก

1.2.2 เพื่อศึกษาอุปสงค์ (Demand) อุปทาน (Supply) ของสินค้าเกษตร Top 4 ของจังหวัด และสินค้าทางเลือก

1.2.3 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มาตรการ ในการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ไม่เหมาะสมเป็นสินค้าทางเลือก

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ศึกษาสินค้าเกษตรที่สำคัญซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดชัยนาท 4 ชนิด (Top 4) ได้แก่ ข้าวเจ้านาปี อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และสุกร โดยวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนเปรียบเทียบระหว่างการผลิตในพื้นที่เหมาะสม (S1,S2) และพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N) รวมทั้งวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณการผลิต (Supply) และความต้องการสินค้า (Demand) ในระดับจังหวัด

1.3.2 ศึกษาสินค้าทางเลือกที่มีศักยภาพสำหรับผลิตทดแทนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสม (S3,N) ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท

1.4 วิธีการศึกษา

1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม เกษตรกร ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เพื่อศึกษาต้นทุน ผลตอบแทนสินค้าเกษตร สถานการณ์การผลิตและการตลาด โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ได้จากสำรวจโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ปีเพาะปลูก 2559/60 ในจังหวัดชัยนาท

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย การจัดทำเขตเกษตรเศรษฐกิจ เอกสารทางวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 การจัดเก็บข้อมูลต้นทุนการผลิต

ใช้ข้อมูลจากแผนที่ Agri-Map ซึ่งจัดทำโดยกรมพัฒนาที่ดิน และข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเพื่อตรวจสอบพื้นที่จริงของการผลิตสินค้าเกษตร 4 ชนิด ได้แก่ ข้าว (ข้าวเจ้านาปี) อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และสุกร จากเกษตรกร ผู้นำชุมชน ภาครัฐและเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะความเหมาะสมทางกายภาพของพื้นที่ในจังหวัดเป็นรายอำเภอ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มเหมาะสม (S1/S2) โดยเก็บข้อมูลในพื้นที่ S1 ก่อน แต่ถ้ามีกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอจะจัดเก็บในพื้นที่ S2 (เป็นพื้นที่สำรอง) และ 2) กลุ่มไม่เหมาะสม (N/S3) โดยเก็บข้อมูลในพื้นที่ N ก่อน แต่ถ้ามีกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอจะจัดเก็บในพื้นที่ S3 (เป็นพื้นที่สำรอง) โดยมีลักษณะต้นทุนการผลิต แบ่งเป็น

1) **กลุ่มข้าว พืชไร่** เป็นการปลูกและเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จสิ้นในแต่ละรอบการผลิตหรือรุ่น ต้นทุนการผลิตจะมีชุดเดียว

- จัดเก็บตัวอย่าง อย่างน้อย 2 อำเภอ หรือเกลี่ยกระจายตัวอย่างภายในขอบเขตจังหวัด ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ โดยในแต่ละลักษณะความเหมาะสม แยกกลุ่ม S1/S2 และ N/S3 กลุ่มละ 20 ตัวอย่าง

2) **กลุ่มพืชไร่มีอายุการเก็บเกี่ยวมากกว่า 1 ครั้ง** เป็นการปลูกครั้งเดียวแต่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้มากกว่าหนึ่งรอบและต้นทุนการผลิตจะมีต้นทุนการผลิตปีที่ปลูกและต้นทุนถัดจากปีปลูกทุกปี จนถึงสิ้นสุดรุ่นการผลิต (เรือทิ้ง) และคำนวณต้นทุนเฉลี่ย เช่น อ้อยโรงงาน จัดเก็บตัวอย่างกระจายอย่างน้อย 2 อำเภอ และสามารถเกลี่ยตัวอย่างภายในขอบเขตจังหวัดได้ตามความเหมาะสม เก็บ 20 ตัวอย่าง ให้แยกเก็บตัวอย่างเป็น 3 ลักษณะ เพื่อจะได้สามารถคำนวณต้นทุนการผลิตตามโครงสร้างต้นทุน

- สำหรับการศึกษานี้มี อ้อยโรงงาน โดยเก็บข้อมูลกลุ่มปีปลูก 5 ตัวอย่าง กลุ่มอ้อยต่อหนึ่ง 5 ตัวอย่าง และกลุ่มอ้อยต่อสองขึ้นไป 10 ตัวอย่าง ทั้งนี้สามารถเกลี่ยจำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับพื้นที่ แต่ต้องมีตัวอย่างครบทั้ง 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มต้องมากกว่า 1 ตัวอย่างขึ้นไป

1.4.3 การจัดเก็บข้อมูล อุปทาน (Supply) และอุปสงค์ (Demand) ระดับจังหวัด

เป็นการบันทึกปริมาณของสินค้าเกษตรในระดับจังหวัด โดยบันทึกข้อมูลเป็นรายปีการตลาดและปีการค้าสากล มีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ด้านอุปทาน (Supply) และด้านอุปสงค์ (Demand)

ด้านอุปทาน (Supply) เป็นผลรวมของ

- การผลิตสินค้าเกษตรในช่วงระยะเวลา 12 เดือน หรือ 1 ปีการตลาด
- การนำเข้าสินค้าเกษตรจากจังหวัดอื่นเข้ามาภายในจังหวัดในช่วงระยะเวลา 12 เดือน หรือ 1 ปีการตลาด

รูปสมการ อุปทาน = ปริมาณการผลิต + การนำเข้าสินค้า

ด้านอุปสงค์ (Demand) เป็นผลรวมของ

- การใช้ของจังหวัด เช่น การบริโภค ช่วงระยะเวลา 12 เดือน หรือ 1 ปีการตลาด
- การส่งออกสินค้าเกษตรไปนอกจังหวัดในช่วงระยะเวลา 12 เดือน หรือ 1 ปีการตลาด

รูปสมการ อุปสงค์ = การใช้ของจังหวัด + การส่งออกสินค้า

1.4.4 การวิเคราะห์และประมวลข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่เกิดจากการเก็บรวบรวมโดยการสำรวจและใช้แบบสอบถาม อาทิ การสัมภาษณ์ การสังเกต มาวิเคราะห์และพรรณนาในรูปข้อความหรือใช้สถิติขั้นต้น เช่น ค่าเฉลี่ย ร้อยละ เป็นต้น ประกอบการพรรณนา

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantities Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนเกษตรกร มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด การใช้ที่ดินสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ฯลฯ มาวิเคราะห์ โดยจัดหมวดหมู่ หรือเรียงลำดับ ด้วยวิธีการทางสถิติพรรณนา เช่น ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ เป็นต้น และนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีการพรรณนาโดยใช้ตารางประกอบ

1.5 กรอบความคิด

1.5.1 การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย

ต้นทุนรวม (Total Cost) หมายถึง ผลรวมค่าใช้จ่ายด้านปัจจัยการผลิตที่ใช้ไปในกระบวนการผลิตทั้งหมด

$$\text{ต้นทุนรวม} = \text{ต้นทุนผันแปร} + \text{ต้นทุนคงที่}$$

$$\text{Total Cost} = \text{Total Variable Cost} + \text{Total Fixed Cost}$$

$$\text{TC} = \text{TVC} + \text{TFC}$$

ต้นทุนผันแปรรวม (Total Variable Cost : TVC) เป็นต้นทุนที่ขึ้นอยู่กับปริมาณการผลิต เช่น ค่าจ้างแรงงาน ค่าไฟฟ้า ค่าวัตถุดิบ ค่าเชื้อเพลิง เป็นต้น

ต้นทุนคงที่รวม (Total Fixed Cost : TFC) เป็นต้นทุนที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต (Q) และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้แม้ว่าจะไม่ทำการผลิต เช่น ต้นทุนในส่วนของที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร เป็นต้น

ต้นทุนเฉลี่ย (Average Cost : AC) หมายถึง ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต

ต้นทุนรวมเฉลี่ย (Average Total Cost : ATC หรือ AC)

$$\text{ATC หรือ AC} = \text{TC}/\text{Q}$$

$$\text{ATC หรือ AC} = \text{AFC} + \text{AVC}$$

ต้นทุนคงที่เฉลี่ย (Average Fixed Cost : AFC) $\text{AFC} = \text{TFC}/\text{Q}$

ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย (Average Variable Cost : AVC) $\text{AVC} = \text{TVC}/\text{Q}$

ความหมายของต้นทุน

ต้นทุนชัดเจน (Explicit Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นตัวเงินออกไปจริงในกระบวนการผลิต ได้แก่ ค่าวัตถุดิบ ค่าแรง

ต้นทุนไม่ชัดเจน (Implicit Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายไปเป็นตัวเงินออกไปจริงเช่น ค่าเสียโอกาส เป็นต้น

ต้นทุนทางบัญชี หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายออกไปและบันทึกรายการไว้ในบัญชีได้ซึ่งคือต้นทุนชัดเจนนั่นเอง

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการผลิต ไม่ว่าจะจ่ายเงินออกไปหรือไม่ (จะรวมทั้งต้นทุนชัดเจนและต้นทุนไม่ชัดเจน) การนำปัจจัยการผลิตของตนมาใช้ในการผลิตจะเกิดต้นทุน Implicit Cost ขึ้น อาทิ การใช้แรงงานตัวเองหรือการใช้ที่ดินของตนเองในการผลิตไม่ได้คิดค่าใช้จ่ายเป็นค่าจ้างหรือค่าเช่าให้กับตนเอง โดยจะประเมินจาก ค่าจ้างค่าแรง ค่าเช่าในพื้นที่

ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) หรือ ต้นทุนในการเลือก (Alternative Cost) หมายถึง ต้นทุนที่เกิดจากการเลือก นำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ไปใช้ในการผลิตหรือลงทุน ทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง ทำให้เสียโอกาสในการที่จะนำทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตนั้นไปหาประโยชน์จากทางเลือกอื่น เรียกว่า ต้นทุนค่าเสียโอกาส

ต้นทุนทางสังคม (Social Cost) คือ ค่าใช้จ่ายทุกชนิดที่เกิดขึ้นกับสังคมเนื่องมาจากการผลิตสินค้านั้น ซึ่งมีค่าเท่ากับ ต้นทุนเอกชนบวกกับต้นทุนภายนอก (ผลกระทบภายนอก)

- ต้นทุนเอกชน (Private Cost) ที่ผู้ผลิตต้องจ่ายโดยตรง เป็นค่าปัจจัยการผลิต
- ผลกระทบภายนอก (Externality) ที่เป็นลบที่เกิดจากการผลิตของหน่วยผลิต เช่น ทำให้เกิดน้ำเสีย เป็นต้น

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ = Explicit Cost + Implicit Cost

ดังนั้น ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ จึงมีมูลค่ามากกว่าต้นทุนทางบัญชี เนื่องจากต้นทุน ทางเศรษฐศาสตร์ คิดค่าใช้จ่ายทุกขั้นตอนกิจกรรมการผลิตทั้งเป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด คิดเท่าที่ใช้จริง ในช่วงเวลาการผลิตและคิดค่าเสียโอกาสเงินลงทุน

ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย คือ การคิดต้นทุนค่าใช้จ่ายของเกษตรกรทุกรายที่เป็นตัวอย่างไม่ใช้ของรายใดรายหนึ่ง คิดตลอดช่วงการผลิต หรือต่อรุ่นการผลิตเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยพื้นที่เพาะปลูก

1.5.2 กรอบบัญชีสมดุล (balance sheet)

บัญชีสมดุลสินค้าเกษตร มีองค์ประกอบ 2 ด้านคือ ด้านผลผลิต (Production) และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ (Utilization)

ผลผลิตรวมของจังหวัด = การนำไปใช้ประโยชน์

ผลผลิตรวมของจังหวัด

- ปริมาณผลผลิตของจังหวัดในช่วง 12 เดือน หรือ 1 ปี
- ปริมาณนำเข้าจากจังหวัดอื่น/ต่างประเทศในช่วง 12 เดือน หรือ 1 ปี
- ผลผลิตรวมของจังหวัด = ปริมาณการผลิต + การนำเข้าสินค้า

การนำไปใช้ประโยชน์

- การใช้ภายในจังหวัด เช่น บริโภค เลี้ยงสัตว์ แปรรูป ในช่วง 12 เดือน
- การส่งออกไปจังหวัดอื่นและต่างประเทศในช่วง 12 เดือน
- การนำไปใช้ประโยชน์ = การใช้ภายในประเทศ + การส่งออกสินค้า

วิธีการตลาด หมายถึง การแสดงให้ทราบว่าผลผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งเมื่อผลิตแล้วมีการเคลื่อนย้ายผ่านพ่อค้าคนกลางในระบบตลาดอย่างไร จนถึงผู้บริโภค/ผู้ใช้คนสุดท้าย

ความสำคัญของวิถีตลาด

- ทำให้ทราบว่าสินค้านั้นมีคนกลางที่เกี่ยวข้องในระบบตลาดกี่ประเภท
- ทำให้ทราบขนาดธุรกิจ/บทบาทของคนกลางในแต่ละสินค้า
- ใช้เป็นข้อมูลประกอบการบริหารจัดการสินค้า

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อเป็นทางเลือกปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

1.6.1 เกษตรกร

- 1) สามารถวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ที่ได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม
- 2) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน
- 3) ผลิตได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และราคา

1.6.2 ผู้ประกอบการ สร้างความมั่นคงให้ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรได้สินค้าที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการและสามารถวางแผนบริหารจัดการสินค้ารวมทั้งวางแผนการลงทุนได้อย่างชัดเจน

1.6.3 ผู้บริโภค ได้บริโภคผลผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มีความแน่นอนในเรื่องปริมาณ ราคาและระยะเวลาที่ออกสู่ตลาด

1.6.4 ภาครัฐ สามารถวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำให้เกิดดุลยภาพทั้งด้านอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและมาตรการสนับสนุนในการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map เป็นสินค้าทางเลือกที่เหมาะสม